

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARINDA
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ YÖNERGESİ

BİRİNCİ BÖLÜM

Amaç, Kapsam, Dayanak ve Tanımlar

Amaç

MADDE 1-Bu Yönergenin amacı; İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı laboratuvarlar ve uygulamalı eğitimlerin genel işleyişi, prensip, politika ve programlarına ilişkin usul ve esasları belirlemek, yönetim organları, laboratuvar çalışanları ve laboratuvarları kullananların görev, yetki ve sorumlulukları ile çalışma usul ve esaslarını düzenlemek, iş sağlığı ve güvenliği mevzuatı kapsamında alınacak tedbir ve önlemleri belirlemektir.

Kapsam

MADDE 2-Bu Yönerge, İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı laboratuvarlar ve uygulamalı eğitimlerinde organizasyon ve işleyişi ile çalışanların, öğrencilerin, geçici iş ilişkisi kurulanların, ziyaretçilerin ve laboratuvarla ilişkisi olan diğer kullanıcıların iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili iş ve işlemlerinde uyulacak esasları kapsar

Dayanak

MADDE 3-Bu Yönerge, 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu ve ilgili diğer mevzuat hükümleri kapsamında hazırlanmıştır.

Tanımlar ve Kısaltmalar

MADDE 4-Bu Yönergede geçen,

(1)Birim: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğüne bağlı Sosyal Güvenlik Kurumu iş yeri sicil kodu olan veya olmayan ayrı bir çalışma alanı olan iş yeri (Fakülte, Enstitü, UYGAR Merkezleri, Daire Başkanlıkları vb.),

(2)Birim İşveren Vekili: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü tarafından İşveren adına ilgili birimde İş Sağlığı ve Güvenliği yönetim görevini yapmak üzere atanan kişiyi,

(3)Diğer Kullanıcılar: Üniversite laboratuvarlarını araştırma, gözlem, teorik ve fiili çalışma gerçekleştirmek üzere kullanan kişileri,

(4)Geçici Teknik ve Bakım Hizmeti Veren Kişiler: Laboratuvarda sürekli olarak bulunmayan, geçici nitelikteki teknik iş, bakım onarım, kurulum gibi işleri yapmak üzere işveren veya işveren vekili tarafından görevlendirilen, İTÜ çalışanı ve İTÜ dışından hizmet alınan kişileri,

(5)İSGB koordinatörlüğü: İstanbul Teknik Üniversitesi İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi Koordinatörlüğünü,

(6)İş Güvenliği Uzmanı: Usul ve esasları yönetmelikle belirlenen, iş sağlığı ve güvenliği alanında görev yapmak üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, geçerli iş güvenliği uzmanlığı belgesine sahip teknik elemanı,

(7)İşyeri hekimi: İş sağlığı ve güvenliği hizmetlerinde görevlendirilmek üzere Bakanlıkça yetkilendirilmiş, geçerli işyeri hekimliği belgesine sahip hekimi,

(8)Kültür, Sanat ve Spor Faaliyetleri: Üniversitemiz bünyesindeki öğrenci kulüplerinde, spor tesislerinde ve kampüs açık alanlarında gerçekleşen aktiviteler,

(9)Laboratuvar: Üniversitede araştırma/inceleme, uygulamalı eğitim yapılan alanları,

(10)Laboratuvar Kullanıcıları: Laboratuvar sorumlusu, laboratuvar sorumlusu yardımcısı, laboratuvar personeli, öğrenciler, geçici teknik ve bakım hizmeti verenler, diğer kullanıcılar ve ziyaretçileri,

(11)Laboratuvar Personeli: Laboratuvarı fiili olarak kullanan, laboratuvar hacmi ve demirbaşındaki malzeme/teçhizatı kullanma/kullandırma yetkisine sahip akademik, idari ve teknik personeli,

(12)Laboratuvar Sorumlusu: İşveren veya işveren vekili tarafından görevlendirilen, laboratuvarın yönetiminden, kullanımından ve işletilmesinden sorumlu ve işveren/işveren vekiline karşı 6331 sayılı kanun ve ilgili yasal mevzuata göre sorumlu olan İTÜ çalışanını,

(13)Laboratuvar Sorumlusu Yardımcısı: Laboratuvar sorumlusu tarafından görevlendirilen İTÜ çalışanını,

(14)Öğrenciler: Üniversitemizde bulunan laboratuvarları kullanan İTÜ lisans ve lisansüstü öğrencileri ve üniversite laboratuvarlarını proje araştırma veya staj amaçlı kullanan lisansüstü, lisans, lise ve ortaöğretim öğrencilerini,

(15)Rektör: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörünü,

(16)Üniversite: İstanbul Teknik Üniversitesini,

(17)Üst işveren: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğünü,

(18) Üst işveren Vekili: İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü adına hareket eden, işin ve işyerinin yönetiminde görev alan kişiyi,

(19)Uygulamalı ders: Eğitim ve öğretim döneminde diploma programına ait dersler kapsamında öğrencilerin Üniversitemizin uygulama alanlarında, işletmelerde veya hizmet alanlarında uygulamaların içinde yer alarak bilgi, beceri ve yetkinliklerinin gelişimini sağlayan, ilgili dersin öğretim eleman(lar)ının sorumluluğunda yapılan, mesleki eğitim veya staj kapsamında olmayan dersi,

(20)Uygulamalı eğitim: Mesleki eğitim, staj ve uygulamalı dersi kapsayan mesleki eğitimi,

(21)Ziyaretçiler: İTÜ laboratuvarlarını aktif olarak kullanmayan sadece gözlem, bilgilendirme ve teknik gezi amaçlı kısa süreli ziyaret eden kişileri tanımlar.

İKİNCİ BÖLÜM

Laboratuvar Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

MADDE 5- Laboratuvar Sorumlusunun Yetki ve Sorumlulukları

- (1) 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanununa göre, iş sağlığı ve güvenliği önlemlerinin alınmasını sağlamak, söz konusu önlemleri uygulamak ve bu doğrultuda tespit ettiği eksiklikleri şartlar dahilinde gidermek, gerektiğinde üst makamlara yazılı bildirimde bulunmak,
- (2) Laboratuvar kullanıcılarının iş sağlığı ve güvenliği eğitimini organize etmek, almış olduğunu denetlemek, bu konuda kullanıcıların sunduğu evrakların arşivini tutmak,
- (3) Laboratuvarda bulunan makine, cihaz vb. teçhizatın kullanım talimatlarını tedarikçi firma tarafından gönderilen kullanma kılavuzuna uygun olarak oluşturmak, cihazın yakınında görülebilecek veya ulaşılabilecek şekilde asılmasını veya bulundurulmasını sağlamak, kullanıcılara tebliğ etmek,
- (4) Laboratuvar ortamında bulunan biyolojik, tıbbi, radyoaktif ve kimyasal maddeler için malzeme güvenlik bilgi formunu (MGBF, MSDS) veya eşdeğerini bulundurmak,
- (5) Laboratuvar ortamında iş sağlığı ve güvenliği açısından mevcut olan ve ortaya çıkabilecek riskleri (kimyasal, biyolojik, fiziksel riskler gibi) laboratuvar personeli, sorumlu iş güvenliği uzmanı ve iş yeri hekimi ile birlikte belirlemek ve önlemlerin alınmasını sağlamak,
- (6) Laboratuvardaki iş ekipmanlarının periyodik bakım ve kalibrasyonlarının takibini sağlamak,
- (7) İş sağlığı ve güvenliği açısından kullanıma uygun olmayan iş ekipmanlarının kullanılmamasına dair gerekli tedbirlerin alınmasını sağlamak ve gerektiğinde hurdaya çıkarılmasını sağlamak,
- (8) Laboratuvarda bulunan cihazlarda tehlike görüldüğünde önlem almak ve gerektiğinde faaliyetleri durdurmak, bu konularla ilgili talimat vermek,
- (9) Laboratuvarda bulunan cihazları yetkin olmayan kişilere kullandırmamak,
- (10) Laboratuvarda geçici teknik ve bakım hizmeti verecek kişilerin yetkinliğini sorgulamak, yetkin olmayan kişilerin laboratuvarda iş yapmasını engellemek, aksine davrananları bir üst makama rapor etmek,
- (11) Kişisel koruyucu donanımların “Kişisel Koruyucu Donanımların İşyerinde Kullanılması Hakkında Yönetmeliğe” uygun bir şekilde kullanılmasını sağlamak,
- (12) Sağlık ve güvenlik işaret ve levhalarının uygun yerlere asılmasını sağlamak,
- (13) Laboratuvarda iş sağlığı ve güvenliği açısından kabul edilemez seviyede risk olduğu durumlarda ilgili faaliyeti durdurmak, gerektiğinde laboratuvarın kısmen veya tamamen boşaltılmasını sağlamak,
- (14) Mesai saatleri dışında laboratuvarda yapılan çalışmalarını birim üst yönetimine iletmek,
- (15) Laboratuvarlarda tek kişinin çalışmasına izin vermemek, bunun mümkün olmadığı durumlarda bina güvenlik görevlisine yalnız olduğu konusunda yazılı bilgi vermesi gerektiği

ve kişinin yakınındaki laboratuvarlarda çalışanlara sözlü bildirimde bulunması gerektiği konularında uyarmak,

(16) Laboratuvarında deney yaparken ve cihazları kullanırken uzun saçların toplanmasını ve kolye, fular, atkı, bol giysi, sarkan ve sallanan cisimleri kullanılmamasını, sağlık ve güvenlik işaretlerinde bu hususun yer almasını sağlamak, tüm kullanıcıların bu kurala uyduğunu denetlemek,

(17) Laboratuvarında yapılacak her bir çalışmaya ait bir risk değerlendirmesi raporunu ilgili kişiden almak ve gerekli tedbirlerin alınıp alınmadığının denetimini yapmak, gerektiğinde işi durdurmak,

(18) Laboratuvarında oluşan atıklar için İTÜ Atık Yönetimi Yönergesi ve İTÜ Atık Yönetimi Yönergesi Uygulama Esaslarının uygulanmasını sağlamak,

(19) Teknik gezi yapan öğrencilerin/topluluğun, laboratuvar gezisi öncesinde öğrencileri/topluluğun başında bulunan sorumlu/yetkili kişiye ve ekibine laboratuvar gezisi esnasında uyulacak kurallara dahil bilgilendirme yapılarak, bu bilgilendirmenin kayıt altına alınmasını sağlamak,

(20) "İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini", "**okudum, anladım, kabul ediyorum**" ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve birim işveren vekiline teslim etmelidir.

MADDE 6- Laboratuvar Sorumlusunun Yardımcısının Görev ve Sorumlulukları

(1) Laboratuvar sorumlusunun Madde 5’de belirlenen görev ve sorumluluklarının yerine getirilmesinde yardımcı olmak,

(2) Laboratuvar sorumlusunun bulunmadığı durumlarda Madde 5’de belirtilen sorumluluklarla yükümlüdürler.

(3) "İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini", "**okudum, anladım, kabul ediyorum**" ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve birim işveren vekiline teslim etmelidir.

MADDE 7- Laboratuvar Personelinin Görev ve Sorumlulukları

(1) Laboratuvar Sorumlusunun ve yardımcısının emir ve talimatlarını yerine getirmek,

(2) Kendi görev ve sorumluluk alanı içinde kalmak, risk oluşturabilecek işlerden kaçınmak,

(3) "İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini", "**okudum, anladım, kabul ediyorum**" ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve Laboratuvar Sorumlusuna teslim etmelidir.

MADDE 8- Öğrencilerin Sorumlulukları

a- İTÜ Öğrencileri,

(1) Tüm lisans, yüksek lisans ve doktora öğrencileri İTÜ İSGB biriminden almış oldukları Temel İş Sağlığı ve Güvenliği eğitim sertifikasını laboratuvar sorumlusuna ibraz etmek zorundadırlar.

(2)Güvenli çalışmaya yönelik laboratuvarı ve çalışılacak cihazları tanıtan, uyulması gereken kuralları bildiren danışman / laboratuvar personeli tarafından verilmiş olan iş başı /oryantasyon eğitim formunu laboratuvar sorumlusuna ibraz etmek zorundadırlar.

(3) Laboratuvarında çalışmasına engel teşkil edecek ve/veya tehlike yaratabilecek sağlık problemlerini en az 6 ay önce kamu hastanelerinden almış olduğu sağlık raporu ile belgelemek şartıyla bildirmek zorundadırlar.

(4) 6331 sayılı İş sağlığı ve Güvenliği Kanunu başta olmak üzere ilgili diğer yasal mevzuat ile buna dayanarak oluşturulan tüm düzenlemelere uymak zorundadır.

(5) Laboratuvar kurallarına ve laboratuvar sorumlusunun her türlü talimatına uymakla yükümlüdürler.

(6) Acil durumlarda laboratuvar sorumlusu ve/veya diğer yetkili görevlilerin her türlü yönlendirmesine uymak zorundadırlar.

(7) Kendi görev ve sorumluluk alanı içinde kalmalıdır ve tehlike/risk unsuru gördüğünde laboratuvar yetkililerini haberdar etmelidirler.

b- İTÜ Dışı Lisans ve Lisansüstü Öğrenciler,

(1) İTÜ dışındaki öğrenciler bu maddenin (a) bendinde belirlenen tüm sorumlulukları yerine getirmek zorundadır.

c- Diğer öğrenciler,

(1) İTÜ Laboratuvarlarında çalışmak veya gözlem için gerekli olan izin belgesini, kayıtlı oldukları eğitim kurumlarından ve velilerinden onaylı olarak ibraz etmek zorundadırlar.

(2) “Temel İş Sağlığı ve Güvenliği” eğitim sertifikasını laboratuvar sorumlusuna ibraz etmek zorundadırlar.

(3) İTÜ Laboratuvarlarında bu öğrencilerden sorumlu öğretim görevlisi, araştırma görevlisi vb. kişilerin refakatinde çalışma yapmalıdırlar.

(4) Bu gruba giren öğrenciler de bu maddenin (a) bendinde belirlenen 2-6 fıkralarındaki sorumlulukların tümünü yerine getirmek zorundadır.

MADDE 9- Geçici Teknik ve Bakım Hizmeti Veren Kişilerin Görev ve Sorumlulukları

a- İTÜ Çalışanı,

(1) Teknik ve bakım hizmeti verebilecek mesleki yeterliliğe sahip olmak,

(2) İTÜ İSGB biriminden veya resmi kurumlardan almış oldukları İş Sağlığı ve Güvenliği ile ilgili eğitim sertifikasını laboratuvar sorumlusuna ibraz etmek,

(3) 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu başta olmak üzere ilgili diğer yasal mevzuat ile teknik ve bakım hizmeti verilecek laboratuvarın kurallarına, iş ekipmanlarının kullanım talimatlarına uygun hareket etmek,

(4) Kendi görev ve sorumluluk alanı içinde kalmalıdır ve tehlike/risk unsuru gördüklerinde laboratuvar yetkililerini haberdar etmektir.

(5) “İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini”, “**okudum, anladım, kabul ediyorum**” ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve Laboratuvar sorumlusuna teslim etmelidir.

b- İTÜ Dışından Hizmet Alınan Kişiler,

(1) Hizmet alınan kişinin ve/veya şirketin yapılacak işle ilgili yetkin olduğunu belgelemek,

(2) SGK’da kaydı olduğuna dair Sosyal Güvenlik Kurumundan belge almak,

(3) Laboratuvar sorumlularının hazırladığı iş sağlığı ve güvenliği ile ilgili talimatlara uyacağına dair beyan formunu imzalamak,

(4) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili şartları (KKD, detay eğitim, İSG eğitim vb.) yerine getirdiğini gösteren belgeleri yanında bulundurmamak ve laboratuvar sorumlularına ibraz etmek,

(5) Kendi görev ve sorumluluk alanı içinde kalmalıdır ve tehlike/risk unsuru gördüklerinde laboratuvar yetkililerini haberdar etmelidirler.

(6) “İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini”, “**okudum, anladım, kabul ediyorum**” ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve Laboratuvar sorumlusuna teslim etmelidir.

MADDE 10- Diğer Kullanıcılar

(1) Madde 8 (a) bendinde belirtilen kurallara uymak zorundadır.

(2) “İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini”, “**okudum, anladım, kabul ediyorum**” ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve Laboratuvar sorumlusuna teslim etmelidir.

MADDE 11- Ziyaretçilerin Görev ve Sorumlulukları

(1) Okul gezisi olarak katılan ziyaretçi öğrencilerin kayıtlı oldukları eğitim kurumlarından bir yetkilinin İTÜ Laboratuvar Ve Uygulamalı Eğitim Çalışmalarında İş Sağlığı Ve Güvenliği Yönergesiyle ilgili maddeleri okuyup imzalayarak laboratuvar sorumlusuna teslim etmek,

(2) İş sağlığı ve güvenliği ile ilgili uyarı ve işaret levhalarına uygun hareket etmek,

(3) Laboratuvar çalışanlarının talimatları dışına çıkmamaktır.

(4) Okul gezisi sırasında öğrencilere eşlik edecek yetkili “İTÜ Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesini”, “**okudum, anladım, kabul ediyorum**” ad, soyad ve tarih bilgilerini içerecek şekilde imzalamalı ve Laboratuvar sorumlusuna teslim etmelidir.

ÜÇÜNCÜ BÖLÜM

Çeşitli ve Son Hükümler

MADDE 12- Laboratuvar Sorumluları, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmalarında İş Sağlığı ve Güvenliği Yönergesi esas alınmak üzere, Eklerinde belirtilen genel uygulama esaslarını dikkate alarak, laboratuvarlarındaki özel riskleri içeren gerekli talimat ve prosedürleri oluşturmalıdır.

Yürürlük

MADDE 14- Bu Yönerge İstanbul Teknik Üniversitesi Senatosu tarafından kabul edildiği tarihte yürürlüğe girer.

Yürütme

MADDE 15- Bu yönerge hükümleri İstanbul Teknik Üniversitesi Rektörlüğü tarafından yürütülür.

EKLER: RİSK GRUPLARI

EK-1 Elektrikle Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-2 İnşaat Bakım ve Onarım Faaliyetlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-3 Mekanik (Hidrolik Ekipmanlar, Kaldırma Araçları ve Hareketli Ekipmanlar vb.) Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-4 Basınçlı Sistemlerle Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-5 Tıbbi ve Biyolojik Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-6 Duyusal Analiz Çalışmalarında İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-7 Kimyasal Maddeler İle Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-8 Nano Malzemeler İle Çalışmalarda İş Sağlığı Ve Güvenliği

EK-9 Nükleer ve Radyoaktif Kaynaklar İle Çalışmalarda İş Sağlığı ve Güvenliği

EK-10 Yangın Güvenliği ve Yangından Korunma

EK-11 Uygulamalı Eğitim, Kültür, Sanat ve Spor Faaliyetlerinde İş Sağlığı ve Güvenliği

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
ELEKTRİKLE ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Laboratuvar Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Laboratuvarın elektriksel yönden “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Elektriksel tehlikelerin büyük çoğunlukla gözle görülmeyen, ancak fiziksel bütünlüğü bozan, can ve mal güvenliği açısından riskli bir enerji türü olduğu hakkında yönergede tanımlanan tüm kullanıcıların bilinç düzeyini yükseltmek,
- (3) Sorumlusu olduğu laboratuvarın elektriksel açıdan güvenli işletimini, yönetmeliklere uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak için, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,
- (4) Laboratuvarında Elektrik Kuvvetli Akım Tesisleri Yönetmeliği (EKAT), Elektrik Tesislerinde Topraklamalar Yönetmeliği (ETTY) ve Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği (EİTY) kurallarına uygun işletim sağlamak,
- (5) Laboratuvar sorumlusunun elektrik panosu/panolarını öncesindeki tesisatı işlem yapmadan önce yetkili kişi/kişilere kontrol ettirmesi gerektiği
- (6) Tüm tanımlı kullanıcıların elektrik konusunda eğitimsiz kişilerin bilmesi gereken temel elektriksel korunma yollarını kullanmaları (ıslak elle fiş takmamak, prizlere iletken cisimler sokmamak, iletkenlere dokunmamak, vb.) konusunda bilinç oluşturmak,
- (7) Laboratuvar Elektrik panolarına üniversitenin yetkilendirdiği harici ve dahili teknik personel dışındaki kişilerin müdahale etmesini, sökme, takma, ekleme, değişiklik, vb. işlemleri yapmasını engellemek,
- (8) Elektrikli sistemlerde aktif kısım olarak tanımlanan gerilim altındaki bölümlerin cana ve mala herhangi bir zarar vermeyecek ve tehlike oluşturmayacak bir biçimde olmasını denetlemek, herhangi bir kimsenin dikkatsizlikle de olsa yaklaşabileceği uzaklıktaki yerlere dokunulmasının engellenmesini sağlayacak tedbirler almak/aldırtmak,
- (9) Laboratuvar besleme panosu/panolarında yerleşik elektriksel koruyucu elemanların (sigorta, kaçak akım rölesi, vb.) doğru seçilmiş olduğunu yetkili ve yetkin birim/kişilere kontrol ettirmek, aksaklık tespit edilmesi durumunda düzeltilmesi için üst makama girişimde bulunmak, laboratuvar elektrik tesisatının beslendiği transformatörün Elektrik İç Tesisleri Yönetmeliği’nde belirtilen şebeke tipine uygun (TN, TN-C, TN-S, TN-C-S, TT ve IT) koruma iletkeni bağlantısının var ve yeterli olduğunu, bu koruma iletkeninin yönetmelikte belirtildiği şekilde yeşil-sarı renkte olduğunu yetkili birime başvurarak kontrol ettirmek, farklı renkte iletken kullanılması kurulum, tamir, vb. uygulamalarda güvenlik riski yaratacağından yönetmeliğe uygun hale getirilmesi için başvurmak,

- (10) Besleme alınan şebekede koruma topraklaması kullanılmış ise topraklama direncinin yetkili birimce (Yapı İşleri Teknik Daire Başkanlığı) ölçülmesini/ölçtürülmesini sağlamak, yönetmeliklere aykırı bir değer ölçülmesi durumunda uygun hale getirilmesi için yetkili birime başvuruda bulunmak,
- (11) Laboratuvardaki elektrik panolarında yetkili kişilere (bina idari amiri, Yapı-Teknik Daire Başkanlığı vb.) bilgi vermeden değişiklik yaptırmamak, kapaklarını kapalı ve mümkünse kilitli tutmak,
- (12) Elektrikli aletlerin her birinin periyodik bakımının yapılmasını sağlamak, yalıtım direncinin ölçülmesini sağlamak,
- (13) Gerektiğinde yetkin ve yetkili kişilerce laboratuvar panolarına iç tesisat kablolarının haricinde bağlanacak kabloların, iç tesisat kablolarının yönetmeliklerde belirtilen akım değerlerinin üstüne çıkarılmayacak şekilde bağlandığını teyit ettirmek, yeni eklenecek kabloların uygun kesitlerde seçilmiş ve bağlanmış olduğunu kontrol ettirmek,
- (14) Zorunlu hallerde kablo eklerinin EKAT ve EİTY maddelerine uygun olmasını sağlamak, ek yerinin kullanılacağı yerde maruz kalacağı fiziki kuvvetlere karşı dayanıklı olmasını sağlamak, sudan yalıtılmamış ek/eklere sahip kabloları ıslak zeminlerde kullanılmasını engellemek,
- (15) Elektrikli aletlerin var olan kablolarının yalıtımlarını kontrol ettirmek, ezilmiş, zedelenmiş, yalıtkanı kesilmiş, iletkenleri açığa çıkmış, vb. yönetmeliklere uygun olmayan kabloları sahip cihaz ve teçhizatın uygun hale getirilene kadar kullanımdan uzaklaştırılmasını sağlamak,
- (16) Gerekli olanlar dışında kullanılmayan tüm elektrikli makine, teçhizat, donanım vb.nin gerilim altında kalmasını engellemek, sürekli işletimde olması gerekenlerin bu yönerge maddelerine uygun güvenli işletimini sağlamak,
- (17) Uzatma kabloları, seyyar prizler, çoklu prizler gibi yükleri toplayarak arttıran bağlantılarda aşırı yüklenmeye sebep olmayı engellemek,
- (18) Elektrikli aletlerde ve makinelerde kablolar dışındaki yerlerde iletken (bakır) kısımların açığa çıkması, çıkma tehlikesinin olması veya kırılma vb. durumlarla aktif kısımların açığa çıkma riskinin bulunması durumlarında ilgili cihaz, kablo veya sistemi devre dışı bırakmak,
- (19) İletken gövdeli cihazların mutlaka koruma iletkenli kablo ile topraklı prizle çalışmasını sağlamak, topraklı prizlerin toprak bağlantısının bağlanmış olduğunu kontrol ettirmek, bu bağlantının olmadığı prizlerde topraklı fiş kullanılmamak, topraklama iletkeninin olmadığı prizlerde sıfırlama (nötr ve priz toprak iletkenini bağlama) yapmamak,
- (20) Cihaz kablolarının ve elektrik tesisat kablolarının üzerine ayakla basılması, ağır cisimlerin konulması gibi harici fiziki temasa maruz kalmasının engellenmesini sağlamak,
- (21) Kendi laboratuvarına uygun bir taahhütname hazırlayarak tüm kullanıcılara imzalatmak, bu taahhütnameleri saklamak,
- (22) Zorunlu hallerde laboratuvara dışarıdan getirilerek kullanılacak olan elektrikli makine, teçhizat, donanım, vb.'nin yukarıda belirtilen asgari teknik şartları sağlayıp sağlamadığını

getiren kişi veya kurumun taahhüdü altına aldırarak, uygun olmadığı anlaşılanların kullanımını engellemek,

(23) Zorunlu hallerde laboratuvara dışarıdan getirilerek kullanılacak olan elektrikli makine, teçhizat, donanım, vb.'ni getiren kurum veya kişilerin, getirdikleri elektrikli makine, teçhizat, donanım vb.nin asgari teknik şartları sağlayıp sağlamadığını kontrol etmek/ettirmek ve bunun kullanımından kaynaklanacak sorumluluğun kendi taraflarına ait olduğunu yazılı olarak beyan ve taahhüt etmek,

(24) Laboratuvar çalışanlarının, öğrencilerin ve ziyaretçilerin laboratuvardaki elektriksel tehlikelere karşı sürekli tedbirli olmalarını ve farkındalıklarını sağlamak,

(25) Herhangi bir elektriksel tehlike unsuru gördüğünde önlem almak/aldırtmak, gerektiğinde faaliyeti durdurmak, yetkili birimleri ivedilikle haberdar etmek,

(26) Laboratuvarında elektrik kaynaklı tehlikelere karşı uyarıcı işaret, levhalar temin etmek/ettirmek ve laboratuvar/atölyede ilgili yerlere konumlandırılmasını sağlamak,

(27) Bakım, onarım ve periyodik kontrollerle ilgili bilgilerin ilgili tesisat üzerinde bulunmasını sağlamak.

EK-2

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
İNŞAAT BAKIM VE ONARIM FAALİYETLERİNDE İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

İnşaat Bakım ve Onarım Çalışmaları

- (1) İnşaat Bakım ve Onarım çalışmaları, Planlı İnşaat Onarım Çalışmaları ve Anlık İnşaat Onarım Çalışmaları olarak ikiye ayrılır.
- (2) Planlı İnşaat Onarım Çalışmaları, Laboratuvar Sorumlusu ve diğer çalışanlar tarafından saptanan inşaatla ilgili hata, eksiklik ve gereksinimlerin giderilmesine dönük inşaat onarım faaliyetlerinin dönemlik olarak planlanması, bu planın bağlı olduğu birim tarafından Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'na iletilmesi, uygun tarihte anlaşılması üzerine önceden ilan edilen inşaat onarımlarını kapsar. Bu onarımlar boyunca laboratuvara, laboratuvar sorumlusu ve onay vereceği laboratuvar çalışanları ile Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı'nın ilgili personeli ve/veya görevlendirdiği veya hizmet alınan firma çalışanları dışında kimse giremez.
- (3) Anlık İnşaat Onarım Çalışmaları ise laboratuvarın olağan işleyişi sırasında saptanan ve acilen yapılması gereken inşaat onarımlarını kapsar.
- (4) Planlı ve Anlık inşaat onarımları boyunca gerek görülmesi halinde, laboratuvar çalışmaları laboratuvar sorumlusu/birim yetkilisinin onayı ile geçici olarak durdurulabilir veya inşaat onarımı yapılan mahal diğer kısımlardan yalıtılabilir.

Laboratuvar Sorumlularının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Laboratuvardaki inşaat onarım faaliyetlerinde “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerinin uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Sorumlusu olduğu laboratuvarın inşaat onarımları sırasında güvenli işletimini, yönetmeliklere uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,
- (3) İnşaat onarımlarıyla ilgili tehlikelerin büyük çoğunlukla gözle görülmeyen, sakat bırakabilen, can ve mal güvenliği açısından riskleri konusunda üst yönergede tanımlanan tüm kullanıcıların bilinç düzeyini yükseltmek, gerekli durumlarda bilgilendirme ve eğitim vermek ve bu faaliyetleri belgelendirmek,
- (4) Planlı veya anlık inşaat onarım faaliyetlerinde görev alacak ve iş gereği kullanıcı olmasa da laboratuvarda bulunması gereken kişilere laboratuvardaki faaliyetlerden kaynaklanabilecek tehlike ve riskleri konusunda bilgi vermek/verdirmek ve gerekli önlemlerin alınmasını sağlamak,

(5) İnşaat onarım faaliyetleri sırasında oluşabilecek çevresel, fiziksel, biyolojik, kimyasal vb. risk etmenleri konusunda 6331 sayılı yasada ve güncel mevzuatta belirtilen önlemleri almak/aldırtmak,

(6) İnşaat onarım faaliyetleri sırasında güvenlik riskleri yaratacak malzeme düşmesi, malzeme sıçraması, malzeme devrilmesi, yüksekten düşme, elektrik çarpması gibi riskler konusunda 6331 sayılı yasada belirtilen önlemleri almak/aldırtmak,

(7) Laboratuvarında yapılan bakım/onarım çalışmalarından kaynaklı tehlikelere karşı uyarıcı işaret, levhalar temin etmek/ettirmek ve laboratuvar/atölyede ilgili yerlere konumlandırılmasını sağlamak,

(8) Planlı onarım faaliyetlerinde, laboratuvar çalışmalarını bu onarımlara uygun olarak planlamak,

(9) Laboratuvarın bulunduğu üniversite birim yönetimi, Yapı İşleri ve Teknik Daire Başkanlığı ile yılda en az bir kez inşaat onarımları yapılacak işler listesi çıkarmak ve üst yönetime sunmak,

Laboratuvar Kullanıcılarının Sorumlulukları

(1) İlgili Laboratuvar'ın güvenlik ve sağlık talimatlarına uymak,

(2) Laboratuvar Sorumlusunun ve Yardımcısının emir ve talimatlarını yerine getirmek,

(3) Planlı ve anlık bakım/onarım çalışmalarında laboratuvara izinsiz giriş yapmamak,

(4) Kendi görev ve sorumluluk alanı içinde kalmak, risk oluşturabilecek işlerden kaçınmak.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
MEKANİK (HİDROLİK EKİPMANLAR, KALDIRMA ARAÇLARI VE HAREKETLİ
EKİPMANLAR VB.) ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Laboratuvar/Staj Atölye Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Laboratuvar/Atölyenin “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Sorumlusu olduğu laboratuvar/atölyenin mekanik ekipmanların güvenli işletimini, yönetmeliklere uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,
- (3) Mekanik ekipmanlardan kaynaklı tehlikeler konusunda üst yönergede tanımlanan tüm kullanıcıların verilecek eğitimler ile bilinç düzeylerini yükseltmek ve uygulamalar sırasında tanımlanmış kurallara uymalarını sağlamak,
- (4) Mekanik ekipman arızalarında, görevlendirilen kişilerin yetkinlik belgesini kontrol etmek ve yetkilendirilmemiş kişilerin müdahale etmesini engellemek,
- (5) Mekanik ekipmanların “İş Ekipmanları Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğine” uygun kullanımını sağlamak,
- (6) Mekanik ekipmanların çalışma alanlarını “Makine Emniyet Yönetmeliğine” uygun tanımlamak, tüm çalışanların ve ziyaretçilerin tanımlanmış bu alanlara erişimini kontrol etmek,
- (7) Mekanik ekipmanların koruyucu elemanlarının uygun seçilmiş olduğunu, yetkili birimlere/kişilere kontrol ettirmek, aksaklık veya eksiklik tespit edilmesi durumunda düzeltilmesi için üst makamın bilgilendirilmesini sağlamak,
- (8) Mekanik ekipmanların “İş Ekipmanları Kullanımında Sağlık ve Güvenlik Şartları Yönetmeliğinde” belirtilen periyodik kontrol ve bakımının yapılmasını sağlamak,
- (9) Mekanik ekipmanların kablo ve hortumlarını periyodik olarak kontrol etmek/ettirmek, hasarlı kablo ve hortumların değişimini sağlamak,
- (10) Mekanik ekipmanların elektrik yalıtımı özelliklerini periyodik olarak kontrol etmek/ettirmek, tehlike durumunda mekanik ekipmanları devre dışı bırakmak,
- (11) Mekanik ekipmanların, kablo ve hortumlarının üzerine ayakla basılması, ağır cisimlerin konulması gibi harici fiziki temasa maruz kalmasını engellemek,
- (12) Çalışanların, öğrencilerin ve ziyaretçilerin çalışma esnasında meydana gelebilecek tehlikelere karşı sürekli tedbirli olmalarını, ilgili prosedür ve talimatlara uymalarını sağlamak,
- (13) Mekanik ekipmanlardan kaynaklanan bir tehlike oluştuğunda, riskleri önlemek için gerekli tedbirleri almak ve gerekiyorsa faaliyeti tümüyle durdurmak,
- (14) Mekanik ekipmanlardan kaynaklı tehlikelere karşı uyarıcı işaret, levhalar temin etmek/ettirmek ve laboratuvar/atölyede ilgili yerlere konumlandırılmasını sağlamak,
- (15) Mekanik ekipmanların bakım, onarım ve periyodik kontrolleri ile ilgili bilgilerin kayıt altına alınmasını sağlamak, ilgili ekipman üzerinde bakım, onarım kontrol listesi bulundurmak.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
BASINÇLI SİSTEMLERLE ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Laboratuvar Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Laboratuvardaki basınçlı sistemlerin, “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Laboratuvarın, basınçlı sistemler (kazanlar, gaz tüpleri, LPG ve sanayi tankları, kriyojenik tanklar, otoklavlar, hava tankları ve kompresörler, pompalar, soğutma üniteleri, boru devreleri, hidrolik ve pnömatik sistemler, vb.) “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (3) Sorumlusu olduğu laboratuvarın basınçlı sistemler açısından güvenli işletimini, yönetmeliklere uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,
- (4) Basınçlı sistemlerde tehlikelerin gözle görülmeyen, sakat bırakabilen, can ve mal güvenliği açısından risk oluşturabileceğini göz önünde tutmak, üst yönergede tanımlanan tüm kullanıcıların bilinç ve eğitim düzeyini yükseltmek,
- (5) Tüm tanımlı kullanıcılara, basınçlı sistemler ile güvenli çalışma konularında eğitimler düzenleyerek bilinç oluşturmak,
- (6) Laboratuvardaki basınçlı sistemlere, yetkililer dışındaki kişilerin müdahale etme, sökme, takma, ekleme, değişiklik vb. işlemleri yapmasını engellemek,
- (7) Laboratuvardaki basınçlı sistemlerin, bakanlıklar tarafından yayımlanan yönetmeliklere ve kuruluşlar tarafından yayımlanan talimatlara uygun işletimini sağlamak,
- (8) Basınçlı sistemlerin, cana ve mala herhangi bir zarar vermemesini ve tehlike oluşturmasını sağlamak ve denetlemek,
- (9) Laboratuvarlarda bulunan basınçlı sistemler ile güvenli çalışmayı sağlamak için emniyetli çalışma alanlarını belirlemek ve yetkili personel dışındaki kişilerin bu alanlara girişlerini engellemek,
- (10) Basınçlı sistemlerin kullanımı ile ilgili talimatların, sağlık ve güvenlik işaretlerinin ilgili alanlarda bulunmasını sağlamak,
- (11) Basınçlı sistemlerle ilgili koruyucu elemanların doğru seçilmiş olduğunu yetkili ve yetkin birim/kişilere kontrol ettirilmesini ve aksaklık tespit edilmesi durumunda düzeltilmesi için üst makamın bilgilendirilmesini sağlamak,
- (12) Laboratuvarında kullanılan basınçlı sistemlerin ilgili yönetmeliklere uygun olduğunu ve prosedürlere uygun hale getirilmesini ve/veya uygun sertifikaları taşıdığını denetlemek, gerekirse yetkili birime başvurarak kontrol ettirmek, farklı ve uygun olmayan malzemeler

kullanılması durumunda (uygulamalarda güvenlik riski oluşacağından) yönetmeliğe uygun hale getirilmesi için ilgili birime başvurmak,

(13) Basınçlı sistemler ile ilgili gerekli periyodik kontrollerin yetkili birimlerce yapılmasını sağlamak, yönetmeliklere aykırı bir değer ölçüldüğünde veya sorun tespit edildiğinde uygun hale getirilmesi için yetkili birime başvuruda bulunmak,

(14) Laboratuvardaki basınçlı sistemlerde yetkili kişilere bilgi vermeden değişiklik yapmamak, yaptırmamak, gerekli kontrol ve denetlemeleri zamanında yapmak,

(15) Basınçlı sistemlere ait tüm cihaz ve ekipmanların periyodik bakımının (günlük, haftalık, aylık vb.) yapılmasını ve varsa sertifikalandırılmasını veya onaylarının yenilenmesini sağlamak,

(16) Basınçlı sistemlerde veya basınçlı sistemlerin bulunduğu laboratuvarlarda uygunsuz kablolarla sahip cihazlar olması halinde sistemin veya laboratuvarın uygun hale getirilene kadar kullanılmamasını sağlamak,

(17) Basınçlı sistemlerle ilgili cihaz ve ekipmanların uygun izolasyonlarının sağlanamadığı durumlarda ilgili cihaz, kablo, boru veya sistemi devre dışı bırakmak,

(18) Basınçlı sistemlerin kullanım talimatlarına uygun kullanılmasını sağlamak.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
TIBBİ ve BİYOLOJİK ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Laboratuvar Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Laboratuvarın tıbbi ve biyolojik riskler yönünden “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Laboratuvarda, 15 Haziran 2013 tarihli, 28678 sayılı Resmi Gazete de yayınlanan “Biyolojik Etkenlere Maruziyet Risklerinin Önlenmesi Hakkında Yönetmelik” ve laboratuvarla ilgili standartlara uygun işletimini ve kullanıcılara ilgili yönetmelik ve standartların okutulmasını ve uygulatılmasını sağlamak,
- (3) Sorumlusu olduğu laboratuvarın tıbbi ve biyolojik riskler açısından güvenli işletimini, mevzuatlara uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,
- (4) Tıbbi ve biyolojik tehlikelerin büyük çoğunlukla gözle görülemeyen, hastalık yapabilen, sağlık açısından riskler taşıdığı hakkında üst yönergede tanımlanan tüm kullanıcıların bilinç düzeyini yükseltmek için gerekli bilgilendirmeleri yapmak,
- (5) Tanımlı kullanıcıların, tıbbi ve biyolojik riskler konusunda eğitimsiz kişilerin bilmesi gereken temel tıbbi ve biyolojik risklerden korunma yollarına dair gerekli bilgilendirmeleri yapmak,
- (6) Tıbbi ve biyolojik risk taşıyabilecek ünitelerin sağlığa herhangi bir zarar vermeyecek ve tehlike oluşturmayacak nitelikte olduğunu denetlemek,
- (7) Herhangi bir tıbbi ve biyolojik risk unsuru gördüğünde önlem almak, gerektiğinde faaliyeti durdurmak, ilgili amir/birim/kurumlara gerekli bilgilendirmeyi yapmak,
- (8) Yapılan işin özelliğine göre zararlı biyolojik etkenleri kullanmaktan kaçınmak ve mevcut bilgiler doğrultusunda, biyolojik etkenlerin kullanım şartlarında durumuna uygun olarak çalışanların sağlığı için tehlikeli olmayan veya daha az tehlikeli olanlar ile ikame edildiğini denetlemek,
- (9) Laboratuvarda oluşan tıbbi ve biyolojik atıkların geçici depolama alanına gönderilmeden önce laboratuvarda ilgili mevzuata uygun biriktirildiğini kontrol etmek,
- (10) Laboratuvarda oluşan tıbbi ve biyolojik atıklar için İTÜ Atık Yönetimi Yönergesi, İTÜ Atık Yönetimi Yönergesi Uygulama Esaslarını ve ilgili mevzuata göre uygulanmasını sağlamak,

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
DUYUSAL ANALİZ ÇALIŞMALARINDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Laboratuvar Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Duyusal analiz çalışmalarında gıda kaynaklı tehlikeler açısından “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Sorumlusu olduğu laboratuvarın güvenli ve insan sağlığına tehdit oluşturmayacak şekilde işletimini, yönetmeliklere uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,
- (3) Laboratuvardaki arızalarda, görevlendirilen yetkililerin yetkinlik belgesini kontrol etmek ve görevlendirilen yetkin personel dışındaki kişilerin müdahale etmesini, sökme, takma, ekleme, değişiklik, vb. işlemleri yapmasını engellemek,
- (4) Laboratuvarda kullanılan iş ekipmanlarının (bıçak, mutfak robotu, blender, ocak, fırın vb.) kullanım, temizleme ve periyodik bakım için talimatlarını hazırlamak ve kullanıcılara tebliğ etmek,
- (5) Laboratuvarda çalışanların, öğrencilerin ve ziyaretçilerin çalışma esnasında meydana gelebilecek (numunelerin hazırlanması sırasında kullanılan bıçak, mutfak robotu, blender gibi aletler nedeniyle meydana gelebilecek kesik ve yaralar, set üstü ocak ya da fırın ile temas sonrası oluşabilecek yanıklar vs.) tehlikelere karşı sürekli tedbirli olmalarını ve farkındalıklarını sağlamak,
- (6) Gıda güvenliği açısından risk oluşturan, içeriği beyan edilmeyen ve panelistlerin sağlığını tehdit etmesi muhtemel ürünlerin çalışmalarda kullanılmasını önlemek, laboratuvar çalışanlarını bu konuda bilinçlendirmek,
- (7) Duyusal analizde tadım panelistlerine sunulacak gıdaların, hijyenik koşullara uygun olarak üretildiğine ve sunulduğuna ilişkin panel sorumlusunun beyannamesini talep etmek,
- (8) Panelist seçiminde panelistlerin alerji durumlarının göz önünde bulundurulmasını sağlamak, bu konuda laboratuvar çalışanlarını bilinçlendirmek, sunulan ürünlerin alerjen beyanlarını panel yöneticisinden talep etmek ve ürünlerin alerjen beyanları ile ilgili panelistleri bilgilendirmek ve tadım panelistlerinden “bilgilendirilmiş onam formu”nun temin edilmesini ve arşivlenmesini sağlamak,
- (9) Duyusal analiz çalışmalarında tehlike/risk oluşması durumunda paneli başlatmamak/durdurmak,
- (10) Duyusal analiz öncesi, analizde kullanılacak olan gıdaların uygun depolama koşullarında muhafaza edilmesini sağlamak,

- (11) Duyusal analizlerde örnek hazırlama ve sunum sırasında çalışanların kişisel hijyen kurallarına uyması konusunda uyarmak, gerekli talimatları hazırlayarak uygun yerlere asmak,
- (12) Analizi biten ürünlerin uygun şekilde imhasını sağlamak,
- (13) Çalışma sonunda, alanın/laboratuvarın düzenli ve temiz bırakılmasını sağlamak.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
KİMYASAL MADDELER İLE ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Laboratuvar Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Öğrenci ve araştırma laboratuvarında “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun kullanılmasını ve işletilmesini sağlamak,
- (2) Tehlike anında yapılması gerekenler ve kullanılması gerekebilecek cihazların yeri ve kullanımı hakkında (güvenlik duşu, yangın söndürme cihazı, çıkış kapıları, yangın alarmı ve ilk yardım çantası vb.), laboratuvar kullanımına başlanmadan önce ilgili kişilere bilgilendirmeler yapmak,
- (3) Kullanılan patlayıcı, parlayıcı ve boğucu gaz içeren gaz tüpleri laboratuvar içinde veya dışında, boş ve dolu gaz tüpleri ayrı ayrı yerlerde, tamamı düşmeye karşı kelepçeli veya zincirle bağlı, dik bir şekilde, açık alev ve kıvılcımlardan, aşındırıcı kimyasallardan uzak, serin ve kuru yerde muhafazasını sağlamak veya sağlamak,
- (4) Laboratuvarında bulunan yanıcı, parlayıcı ve patlayıcı maddeler için yangına ve patlamaya dayanıklı dolaplarda muhafaza altına alınmasını ve dolapların sabitlenmesini sağlamak veya sağlamak,
- (5) Laboratuvardaki kimyasal maddelerin, yapılarına, risk gruplarına ve saklama koşullarına göre muhafaza edecek havalandırma sistemli, kilitlenebilir bir depo bulunmasını sağlamak veya sağlamak,
- (6) Laboratuvarında bulunan kimyasalların ve diğer tehlike maddelerin düşmeyecek, dökülmeyecek, düşmesi ve dökülmesi sonrası ikincil risklere neden olmayacak şekilde muhafaza edilmesini sağlamak,
- (7) Tüm kimyasal malzemelerin risk grupları esas alınarak etiketlenmesini, listelenmesini ve depolanmasını sağlamak,
- (8) Tehlikeli kimyasal maddelerin bulunduğu dolabın kilitli olmasını ve anahtarının laboratuvar sorumlusu veya yardımcısında bulunmasını sağlamak,
- (9) Laboratuvarında iş sağlığı ve güvenliği açısından risk oluşturabilecek kimyasal malzemelerin oluşturabilecekleri risklerin ve bu riskler gerçekleştiğinde alınacak tedbirlerin tanımlandığı bir bilgi föyünü (Güvenlik Bilgi Formları (GBF)) ve/veya eşdeğerini bulundurmasını sağlamak,
- (10) Laboratuvarında yeterli, uygun ve aktif acil çıkış kapılarının olmasını sağlamak veya sağlamak,
- (11) Laboratuvarında ilgili kişilerin güvenliği için uygun giysi, maske, eldiven, iş gözlüğü, gibi kişisel koruyucu donanımların bulundurulmasını sağlamak veya sağlamak,

(12) Laboratuvarda geçici olarak bekletilmesi gereken atıkların muhafazası için atıkların risk gruplarına ve saklama şartlarına göre uygun atık kaplarında biriktirilmesini sağlamak,

(13) Analiz yapılan bölümlere, çalışan personel haricindeki kişilerin girişlerini engelleyici önlemlere ait uyarı yazılarının yazılmasını ve uygun yerlere asılmasını sağlamak,

(14) Acil durumlarda ve kazalarda aranacak ilgili kişi ve kurumların (en yakın sağlık kuruluşunun ve cankurtaran gibi) telefonlarının görülen yere asılmasını sağlamak.

Laboratuvar Kullanım Kuralları

a) Çalışma ortamında yiyecek ve içecek maddesi bulundurulmamalıdır.

b) Laboratuvarda mutlaka gözleri korumak için her zaman uygun gözlük ve/veya yüz koruması kullanılmalıdır. Eğer göze bir kimyasal madde sıçrarsa gözün 15 dakika süre ile göz dışında veya göz yıkama suları ile yıkanmalı ve hemen bir doktora gidilmelidir.

c) Laboratuvarda mutlaka uzun laboratuvar önlüğü (pamuklu olması gerekmektedir) ile çalışılmalı ve önlüklü şekilde tutulmalıdır. Laboratuvar dışına laboratuvarda kullanılan önlük, eldiven vb. ile çıkılmamalıdır.

d) Laboratuvarda çalışacak kişiler asla makyaj yapmamalı ve gözlerinde lens olmamalıdır.

e) Laboratuvarı kullanacak kişi, dikkatini dağıtacak ve laboratuvar güvenliğini tehlikeye sokacak ilaç vb. maddeler almamış olmalıdır (sağlık amaçlı alınan ilaçlar konusunda sorumlu kişiyi bilgilendirmelidir).

f) Laboratuvar kullanıcılarının el tırnakları kısa kesilmiş olmalıdır.

g) Laboratuvarda çalışırken, çalışmayı aksatacak, dikkat dağıtacak ve risk yaratacak şekilde seslerden uzak olunmalıdır. Örneğin müzik dinlenmemelidir.

h) Laboratuvar alanında çalışırken herhangi bir takı veya saat takılmamalıdır. Bazı alanlarda manyetik alan olduğundan dolayı kalp pili, para cüzdanı ve telefon olmamalıdır.

i) Laboratuvarda cep telefonu kullanılmamalıdır.

j) Uzun saçlar toplanmalı veya yanmaz bone içine alınmalıdır.

k) Laboratuvarda rahat, düz (ayakkabı statik elektriği iletmeyecek şekilde olmalı) ve kapalı ayakkabı giyilmelidir.

l) Laboratuvarda çalışırken eller yüze sürülmemeli, ağza herhangi bir şey alınmamalı, ağız yoluyla sıvı çekilmemeli, kimyasal koklanmamalıdır.

m) Laboratuvarda çalışırken yapılan işe uygun olarak eldiven kullanılmalıdır.

n) Laboratuvar ortamında çalışılırken açık yaralar mutlaka yara bandı ile kapatılmalıdır.

o) Laboratuvarda başkalarının da çalıştığı düşünülerek gürültü ve el şakası yapılmamalıdır.

p) Laboratuvarda cilt yolu veya özellikle solunum ve ağız yolu ile vücuda girme riski taşıyan tüm kimyasallarla çalışılırken çeker ocaklar içerisinde çalışılmalı, asla açık ortamda kimyasallar laboratuvar ortamına salınmamalıdır; sülfürik asit, nitrik asit, hidroklorik asit,

hidroflorik asit gibi asitlerle bromür, hidrojen sülfür, hidrojen siyanür, klorür gibi zehirli gazlar içeren maddeler ile çeker ocakta çalışılmalıdır.

q) Asidi, suya cam baget yardımıyla azar azar karıştırarak ilave edilmeli, kesinlikle asidin üzerine su ilave edilmemelidir.

r) Etrafa saçılan veya dökülen bütün kimyasallar hakkında laboratuvardan sorumlu kişiye derhal haber verilmeli ve uygun yöntemlerle temizlenmelidir. Asit dökülmeleri sodyum bikarbonatla nötralize edilmelidir. Bazik dökülmeler borik asit veya seyreltik asetik asitle nötralize edilmelidir. Eğer uçucu, yanıcı veya toksik maddeler dökülürse alev alma halinde hemen söndürülmeli ve bütün kıvılcım oluşturablecek cihazlar kapatılmalıdır.

s) Metalik civa daima lavabolardan ve kanalizasyon deliklerinden uzakta tutulmalıdır. Etrafa civa saçılması halinde derhal rapor edilmeli ve bir civa toplama süngeri veya şırıngası ile toplanmalıdır. Daha sonra gözden kaçmış olan civa parçacıklarının buharlaşmasını azaltmak için saçılan bölgeyi kükürt tozu veya bu amaçla üretilmiş başka bir ticari ürün varsa onunla kaplatılmalıdır.

t) Hidroflorik asit laboratuvar sorumlusunun denetimi altında olmadan kullanılmamalıdır. Vücuda bulaştığı takdirde derhal tıbbi müdahale için doktora başvurulmalıdır.

u) Perkloratlar veya perklorik asit patlayıcı olduğundan laboratuvar sorumlusunun direk denetimi altında olmadan kullanılmamalıdır.

v) Radyoaktif maddeler, gerekli önleyici tedbirler alınmadan laboratuvarlarda kullanılmamalıdır.

w) Küçük miktarlı kimyasallar taşınırken iki el kullanılmalı, bir el kapaktan sıkıca tutarken, diğeri ile şişenin altından kavranmalıdır.

x) Büyük miktarlı kimyasal şişeleri (1.0 - 2.5 L) özel çelik sepetler ile taşınmalı, asla bir yerden başka bir yere elle taşıma yapılmamalıdır.

y) Laboratuvarda yapılan deney veya çalışma ile ilgili detaylı açıklayıcı bilgiyi deney düzeneğinin bulunduğu yere asılmalıdır.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
NANO MALZEMELER İLE ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

Nanomalzemeler, bir veya daha fazla dış boyuta sahip olan nanopartiküller ve 100 nm veya daha az bir içyapıya sahip yeni özellikler sergileyen malzemelerdir. Fiziksel, kimyasal ve biyolojik özellikleri açısından nanoboyutlu materyaller pek çok olumlu özelliğe sahip olmaları yanında aynı zamanda toksisiteyi değiştirebilir ve vücuttaki olumsuz yönde sağlık etkilerini artırabilirler.*

Laboratuvar Sorumluları ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

(1) Sorumlusu olduğu laboratuvarın güvenli ve insan sağlığına tehdit oluşturmayacak şekilde işletimini, yönetmeliklere uygun şekilde bakım ve onarımının yapılmasını sağlamak, bu konuda en yakın amirine başvuruda bulunmak,

(2) Nanomateryalleri kullanırken uygun eldiven, göz/yüz koruması ve koruyucu kıyafet veya laboratuvar önlüğü giyinilmelidir,

- ✓ Kuru partiküller için standart tozsuz nitril veya lateks eldiven kullanılmalıdır,
- ✓ Nanomalzemeler içeren çözeltilerin oluşturulduğu çözücülere karşı koruyucu olan bir eldiven seçilmelidir,
- ✓ Geniş cilt teması için genişletilmiş manşet eldivenleri bulunan çift eldiven ve kılıf, önlük veya diğer hava geçirmeyen dokumasız tekstil kullanılmalıdır.
- ✓ Yapılan işlem esnasında mühendislik kontrolleri devre dışı bırakılırsa veya etkisiz kalırsa, HEPA (Yüksek Etkinlikte Partikül Yakalayıcı) filtreli solunum cihazları kullanılmalıdır. Uygun solunum koruması gereklidir-bilgi için laboratuvarın sorumlusuyla iletişime geçilmelidir.

(3) Yüksek derecede toksik, lifli / tübüler veya yüksek hacimlerde aerosoller (duman, sis gibi) oluşturulacaksa, HEPA filtrelemesi (veya diğer ovma mekanizması) ve egzost gibi muhafazalar kullanılmalıdır,

(4) Nanomateryallerin sentezi, nanomateryal içeren sıvıların çalkalanması veya nanomateryal içeren katıların mekanik olarak bozulması gibi aerosoller üretebilecek işler için uygun muhafazalar kullanılmalıdır,

(5) Kullanılacak malzemelerin tehlikeleri değerlendirilmeli (Nanomalzemelerin toksisitesi hakkında bir belirsizlik olduğunu aklınızda bulundurun) ve bu malzemelerin kullanımı için dikkatli yazılmış laboratuvar güvenlik bilgi formları laboratuvarda bulundurulmalı ve çalışanlar bu konuda bilgilendirilmelidir,

(6) Yemek yemeden, sigara içmeden veya çalışma alanından çıkmadan önce eller yıkanmalıdır,

(7) Nanomalzemelerin kullanılacağı belirlenmiş çalışma alanları oluşturulmalıdır,

(8) Çalışma alanını günlük olarak veya dökülmeler olduğunda ıslak silme yöntemi veya HEPA vakum kullanarak temizlenmelidir,

(9) Nanomalzemelerin tehlikeli atık olarak bertaraf edilmesi, güncel mevzuat hükümleri değerlendirilerek, İTÜ Atık Yönetimi Direktifi Prensiplerine (e-posta atik_yonetimi@itu.edu.tr, Atık Yönetim Birimi) veya İşyeri Sağlık ve Güvenlik Birimi (İSGB) Atık Prosedürlerine göre yapılmalıdır.

(10) Kimya laboratuvarlarında yapılan kimyasal deney ve çalışmalarda uygulanan kurallar ve uluslararası standartlardan sorumludur.

(*T. Schneider, et al., "Evaluation and control of occupational health risks from nanoparticles", TemaNord 2007-581, p 14.)

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
NÜKLEER VE RADYOAKTİF KAYNAKLAR İLE ÇALIŞMALARDA İŞ SAĞLIĞI
VE GÜVENLİĞİ
(İYONLAŞTIRICI RADYASYONLA GÜVENLİ ÇALIŞMA KILAVUZU)

Yasal Dayanak ve Gerekçe

Radyasyon uygulamaları, iyonlaştırıcı radyasyonun bilinçli ve kontrollü olarak kullanıldığı yasal düzenlemelere tabii faaliyetlerdir. Bu düzenlemeler; mesleki, tıbbi ve toplum ışınlanmalarına karşı radyasyondan korunmanın ve radyoaktif kaynakların güvenliğinin sağlanmasına ilişkin kural ve standartları kapsar. Ayrıca, radyasyonun güvenli kullanımına yönelik bilimsel, teknik ve idari gereklilikleri belirler. İyonlaştırıcı radyasyon ve radyoaktif kaynaklarla çalışma, 2690 sayılı Türkiye Atom Enerjisi Kurumu (TAEK) Kanunu gereğince iyonlaştırıcı radyasyonun ve radyoaktif maddelerin güvenli kullanımına ilişkin düzenleme, yetkilendirme ve denetleme faaliyetleri kapsamındadır. Üniversitemizdeki eğitim ve araştırma amacıyla yapılan iyonlaştırıcı radyasyon uygulamaları, radyoaktif madde ve kaynak kullanımı da bu yasal çerçeveye göre belirlenmiştir. 6331 sayılı İş Sağlığı ve Güvenliği Kanunu gereğince, iyonlaştırıcı radyasyon kaynakları ile çalışmanın, iş sağlığı ve güvenliği açısından da yasal bir çerçevede olması ve yapılacak tüm faaliyetlerin bu kanun kapsamında ele alınması gerekmektedir.

Temel Prensipler

Üniversite sınırları içinde eğitim veya araştırma amacıyla yapılan iyonlaştırıcı radyasyon uygulamalarında gerekli önlemlerin alınması, radyoaktif atık yönetiminin sağlanması ve aşağıda tanımlanan prensiplere uygun bir çalışma sistemi oluşturulması sorumlu öğretim üyesi ve/veya lisans sahibinin sorumluluğundadır. Bu çerçevede;

(1) Radyasyondan korunmaya ilişkin uygulama ve önlemler aşağıda belirtilen üç temel ilkeye göre düzenlenmelidir.

- a) **Radyasyon Uygulamasının Gerekçelenendirilmesi:** Işınlanmanın zararlı sonuçları göz önünde bulundurularak, net bir fayda sağlamayan hiçbir radyasyon uygulamasına izin verilmez.
- b) **Radyasyon Uygulamasının Optimizasyonu:** Radyasyon ışınlanması gerektiren uygulamalarda olası tüm ışınlanmalar için mümkün olan en düşük dozun alınması sağlanır.
- c) **Doz Sınırları:** Halk ve radyasyonla çalışanlar için ilgili yönetmeliklerde verilen doz sınırları aşılamaz. Radyasyon görevlileri ve toplum üyesi kişiler için yıllık doz sınırları, uluslararası standartlara uygun olarak TAEK tarafından belirlenmiş yasal doz sınırlarını geçmemesi (Yıllık toplam doz aynı yıl içindeki dış ışınlama ile iç ışınlamadan alınan dozların toplamıdır. Radyasyon görevlileri için etkin doz ardışık beş yılın ortalaması 20 mSv'i, herhangi bir yılda ise 50 mSv'i geçemez. El ve ayak veya cilt için yıllık eşdeğer doz sınırı 500 mSv, göz

merceği için 150 mSv'dir. Toplum üyesi kişiler için etkin doz yılda 1 mSv'i geçemez. Özel durumlarda; ardışık beş yılın ortalaması 1 mSv olmak üzere yılda 5 mSv'e kadar izin verilir. Cilt için yıllık eşdeğer doz sınırı 50 mSv, göz merceği için 15 mSv'dir.),

- (2) 18 yaşından küçükler, eğitim ve araştırma amaçlı dahi de olsa radyoaktif madde ve kaynaklarla ve radyasyon alanlarında asla çalıştırılmamalıdır,
- (3) Eğitimleri radyasyon kaynaklarının kullanılmasını gerektiren stajyerler ve öğrenciler için etkin dozun, herhangi bir yılda 6 mSv'i geçmemesi (Ancak el, ayak veya deri için yıllık eşdeğer doz sınırı 150 mSv, göz merceği için 50 mSv'dir).
- (4) Kişilerin eğitim ve araştırma amaçlı kaynakların kullanımı ve uygulamalarından dolayı, bu sınırların üzerinde radyasyon dozuna maruz kalmalarına izin verilmemelidir,
- (5) Hamileliği raporlanmış olan çalışanların ve öğrencilerin ilgili yönetmeliklerde (Radyasyon Güvenliği Tüzüğü, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği) belirtilen koşullarda ve alanlarda çalıştırılması,
- (6) Emzirme döneminde bulunan çalışanların radyoaktif madde veya serbest radikallerin solunum veya sindirim sistemine geçebileceği alanlarda çalıştırılmaması,
- (7) Radyasyon Güvenliği Tüzüğü ve Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği'nde tanımlanmış faaliyetler için TAEK'den lisans alınması ve lisans yükümlüklerine uyulması,
- (8) İyonlaştırıcı radyasyon uygulamaları, radyoaktif madde ve kaynak kullanımı hakkında TAEK tarafından belirlenmiş gerekliliklere uyulmalıdır, (güncellenme yapılması gerekmektedir)
- (9) İTÜ bünyesinde gerçekleştirilen eğitim, araştırma, geliştirme ve hizmet amaçlı; iyonlaştırıcı radyasyon kaynaklarını/cihazlarını bulundurma, kullanma, taşıma, depolama, imal etme, ithal ve ihraç etme faaliyetleri TAEK'e bildirilmeli ve kayıtları tutulmalıdır,
- (10) Eğitim ve araştırma faaliyetlerinde çevre, insan ve toplum için iyonlaştırıcı radyasyonun zararlı etkilerine karşı gerekli tüm önlemler alınmalıdır,
- (11) Radyoaktif madde ve kaynaklar ile yapılan eğitim ve araştırma faaliyetlerinde iyonlaştırıcı radyasyonun güvenli kullanımı, işletilmesi, depolanması ve ilgili faaliyetlerin düzenleyici kontrolden çıkarılmasına kadar tüm aşamalar için çalışma kurallarının hazırlanmalıdır,
- (12) Radyasyon ölçme ve izlenmesine uygun cihaz ve ekipmanlar sağlanmalı ve bunların düzenli olarak test ve kalibrasyonları yapılmalı ve kayıtları tutulmalıdır,
- (13) Radyoaktif madde ve radyasyon kaynaklarının envanterleri çıkarılmalı, kayıt altına alınmalı, düzenli aralıklarla sayılmalı ve kontrol edilmelidir,
- (14) Eğitim ve araştırma faaliyetleri sırasında TAEK tarafından belirlenmiş yıllık üst limitler aşılmayacak şekilde sağlanabilecek en düşük doz sınırları belirlenerek çalışma yapılmalıdır,
- (15) Bu çalışma limitlerinin aşılması veya olası bir acil durumda uygulanmak üzere **acil durum planları** hazırlanmalıdır,
- (16) Lisans koşullarına, yasal mevzuata ve iş sağlığı ve güvenliği kriterlerine uymayan süreç veya kişilerin ilgili fakülte/enstitü işveren vekiline/birim amirine bildirilmelidir,
- (17) Çalışma sınırlarının üzerinde radyasyona maruz kalınması durumunda korunma amacıyla kullanılacak malzeme ve ekipmanlar çalışma alanında bulundurulmalıdır,
- (18) Radyasyon cihazları ve radyoaktif madde bulundurulmuş/kullanılan faaliyetler sırasında gerçekleşebilecek; yangın, deprem, sel, su basması patlama, kullanılan radyoaktif maddenin çalışma alanı dışında kontaminasyona/ bulaşmaya sebep olacak şekilde dökülmesi, çalışanların vücuduna bulaşması, radyoaktif maddenin kaybolması veya çalınması, öğrenci/stajyer/personel

eğitiminin yetersizliğinden ve kullanılan cihaza/uygulamaya özel diğer radyasyon acil durumlarının raporlanması ve TAEK'e bildirilmesi,

(19) İyonlaştırıcı radyasyonla çalışılan laboratuvarlarda gerek personel gerekse ekipman açısından gerekli alt yapı oluşturulmalı, kalite yönetimi sistemi çerçevesinde personel ve/veya öğrencilerin yetki, görev ve sorumlulukları belirlenmeli, gerekli eğitimler verilmeli, periyodik aralıklarla güvenlik değerlendirmesi yapılarak gerekli önlemler alınmalıdır,

(20) Eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bulunacak öğrenci, akademik ve idari personel ve stajyerlere aşağıdaki iş başı eğitimleri periyodik olarak verilmeli ve bu eğitimler kayıt altına alınmalıdır.

- Temel radyasyon fiziği,
- İyonize radyasyonun özellikleri,
- İç ve dış radyasyon tehlikesi,
- Radyasyon tespiti ve ölçümü,
- Radyasyonla güvenli çalışma teknikleri,
- Dekontaminasyon ve acil durum prosedürleri,
- Radyoaktif atık idaresi,
- Genel laboratuvar güvenliği,
- İyonlaştırıcı radyasyonun biyolojik özellikleri,
- Radyasyon ve radyoaktif madde kullanımı ile ilgili yasal mevzuat,
- Radyasyon hesaplamaları,
- Temel İş sağlığı ve güvenliği eğitimi,

Temel Çalışma İlke ve Kuralları

Radyoaktif madde ve radyoaktif kaynaklarla gerçekleştirilen eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bulunan kişiler, bu faaliyetlerden doğan radyoaktif tehlikelerden kendilerini ve başkalarını koruma sorumluluğu vardır.

Eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bulunan öğrenci, stajyer, akademik ve idari personel; radyoaktif madde ve kaynakların bulunduğu, kullanıldığı, depolandığı laboratuvarlarda ve alanlarda çalışırken aşağıdaki temel çalışma kurallarına uymalı ve bu kurallar herkesin görebileceği şekilde laboratuvarlarda bulundurulmalıdır.

(1) Gıda bulundurmak ve yemek yemek, sakız çiğnemek, su da dahil olmak üzere içecek içmek, sigara içmek, kişisel eşya bulundurmak, kozmetik uygulamaları ve her tür kontak lens kullanımı yasaktır.

(2) Görevli olmayan kişilerin laboratuvara giriş çıkışları önlenmelidir.

(3) Radyasyon alanları ve çalışma koşulları; radyasyon alanlarında yapılacak radyasyon ölçümlerinin değerlendirilmesi sonucuna göre lisans sahibi/laboratuvar sorumlusu tarafından, radyasyon kaynaklarının özelliklerine, riskin büyüklüğüne ve çalışma koşullarına uygun olarak sınıflandırılmalı ve buralarda çalışacak personel belirlenmelidir.

(4) Maruz kalınacak yıllık dozun 1 mSv değerini geçme olasılığı bulunan alanlar radyasyon alanı olarak tanımlanır ve radyasyon düzeylerine göre denetimli alanlar ve gözetimli alanlar olarak tanımlanır.

- (5) Gözetimli Alanlar: Radyasyon görevlileri için yıllık doz sınırlarının 1/20'sinin aşılma olasılığının olduğu, 3/10'unun aşılması beklenmeyen, kişisel doz ölçümünü gerektirmeyen fakat çevresel radyasyonun izlenmesini gerektiren alanlardır.
- (6) Denetimli Alanlar: Radyasyon görevlilerinin giriş ve çıkışlarının özel denetime, çalışmalarının radyasyondan korunma bakımından özel kurallara bağlı olduğu ve görevi gereği radyasyon ile çalışan kişilerin ardışık beş yılın ortalama yıllık doz sınırlarının 3/10'undan fazla radyasyon dozuna maruz kalabilecekleri alanlardır.
- (7) Gerçekleştirilecek faaliyet ve görev koşulları gereği yıllık 6 mSv'den daha fazla etkin doza veya göz merceği, cilt, el ve ayaklar için yıllık eşdeğer doz sınırlarının 3/10'undan daha fazla doza maruz kalma olasılığı bulunan çalışma koşulu (A), çalışma koşulu A'da verilen değerleri aşmayacak şekilde radyasyon dozuna maruz kalma olasılığı bulunan çalışma koşulu (B) olarak sınıflandırılır.
- (8) Çalışma Koşulu A durumunda görev yapan kişilerin, kişisel dozimetre kullanması ve dozimetre değerlendirme sonuçlarının merkezi doz kayıt sistemine işlenmesi zorunludur.
- (9) Radyasyon alanı ve çalışma koşullarına göre zorunlu olan ve/veya olmayan kişisel dozimetre, dozimetre ve radyasyon ölçüm cihazlarının bulundurulmalı, kullanımını kontrol edilmedir.
- (10) Radyoaktif maddeler uygun kap ve paketlerde saklanmalıdır. Radyoaktif madde; türü, aktivitesi, spesifik aktivitesi ve tarih bilgilerini içeren etiketlerle belirtilmelidir.
- (11) Kontaminasyon durumunda kullanılmak üzere uygun dekontaminasyon çözeltileri bulundurulmalıdır.
- (12) Radyoaktif madde ile çalışmaya başlamadan önce masa üzerine emici kâğıtlar yerleştirilmeli ve bunların üzerinde çalışılmalıdır. İşlemler gerekirse kenarlı küvetler içinde ve emici kâğıtlar üzerinde yapılmalıdır.
- (13) Laboratuvarında çalışırken, laboratuvar önlüğü, lastik eldiven, kurşun önlük/plaka/blok gibi koruyucular kullanılmalıdır. İş bitiminde kullanılan eldivenler dikkatli şekilde içten dışa doğru eldiven içi dışarı gelecek şekilde ten ile teması engellenerek çıkartılmalı ve olası bir kontaminasyon şüphesi durumunda uygun radyoaktif atık kutusuna atılmalıdır.
- (14) Laboratuvarında temizlik için kâğıt havlu kullanılmalı, olası kontaminasyon durumunda ise uygun radyoaktif atık kutusuna atılmalıdır.
- (15) Laboratuvar çalışmaları sonrasında eller mutlaka yıkanmalıdır.
- (16) Koruyucu giysiler çıkarıldıktan sonra, el ve ayak radyasyon kontrolü yapılarak laboratuvar dışına çıkılmalıdır.
- (17) Ellerde açık yara olması durumunda radyoaktif madde ile çalışılmamalıdır.
- (18) Sıvı radyoaktif maddelerle çalışırken, pipetleme işlemini ağız ile yapmak yasaktır.
- (19) Elektrik düğmeleri, kapı kolları, gibi sık temas edilen alanların kontamine olmamasına özen gösterilmelidir.
- (20) Vücutta kesik ve çiziklere sebep olabilecek keskin uçlu ve kırık/çatlak malzemeler kullanılmamalıdır.
- (21) Çalışılan şişeler, karışıklığa meydan vermeyecek şekilde etiketli olmalı ve kolay açılabilir kapaklı olmalıdır.
- (22) Olası kontaminasyon, dökülme, bulaşmanın tespiti için laboratuvar, uygun radyasyon monitörü ile kontrol edilmedir.

Kapalı Radyoaktif Kaynaklarla Çalışma Kuralları

Eğitim ve araştırma faaliyetlerinde bulunan öğrenci, akademik personel, idari personel ve stajyerler kapalı radyoaktif kaynaklarla çalışırken temel çalışma kuralları ile birlikte aşağıdaki kurallara da uymalıdır;

- (1) Radyoaktif kaynakların ilgili laboratuvar / birimden çıkarılması yasaktır.
- (2) Radyoaktif kaynaklar emniyet için kilitli dolap ve/veya odada bulundurulmalıdır.
- (3) Günlük çalışma sonrası kapalı radyoaktif kaynaklar sayılmalıdır.
- (4) Çalışma sonrasında, eksik, kaybolmuş ve hasarlı kaynaklar ilgili radyasyondan korunma sorumlusuna, fakülte/enstitü yönetimine, işveren vekiline (sorumluluk hiyerarşisi gözetilerek/izlenerek) derhal bildirilmelidir.
- (5) Hasarlı kaynaklardan dolayı oluşabilecek radyoaktif kontaminasyon durumunda ya da insan hareketi ile kontaminasyon yayılmasını önlemek için; kaynak çevresi ve ekipmanlar izole edilmelidir.
- (6) Kapalı radyoaktif kaynaklarla, radyasyon türüne ve aktivitesine göre uygun önlemler alınarak çalışılmalıdır.
- (7) Direkt el temasından kaçınılmalı ve mutlaka penset kullanılmalıdır.
- (8) Radyoaktif kaynaklarla bir saatten daha uzun bir süre çalışılacaksa kaynağın, laboratuvar çalışanlarına 50 cm'den daha yakın olduğu durumlarda, koruma amaçlı uygun kurşun veya plastik zırhlama yapılmalıdır.
- (9) Radyoaktif kaynaklarla **mümkün olan en kısa süre** içinde çalışılmalıdır.
- (10) Kullanılan kapalı kaynakların aktivitesi **mümkün olan en düşük seviyede** olmalıdır.
- (11) Yüksek aktivitedeki kaynakların kullanılması durumunda, bu kaynaklarla güvenli çalışma koşulları ayrıca belirlenmeli, yazılı ve sözlü olarak da çalışanlara ve öğrencilere bildirilmelidir.

Kontaminasyon Tespitinde Uyulacak Kurallar

Katı veya sıvı radyoaktif maddelerle çalışılan laboratuvarlarda ve kontaminasyon riski bulunan alanlarda ortalama olarak iki ayda bir kontaminasyon tespiti için silme testi (wipe test) yapılmalıdır.

- (1) Düzenli olarak silme testi uygulanacak alanlar belirlenmelidir.
- (2) Tezgah üstlerinde 10*10 cm'lik bir kare alan belirlenmelidir.
- (3) Alkollü bez, ıslak cam elyaf filtre diski veya benzeri malzeme kullanılmalıdır.
- (4) Tezgah ve lavabo alanları için silme yönü değiştirilmeden tek yönü izleyerek örnek alınır ve temizleme yapılır. Düzensiz yüzeylerin silindiği durumda ise yüzeyin temizlendiğinden emin olunmalıdır.
- (5) Kullanılmış silme mendili, torba, deney tüpü ve/veya şişe vb. uygun bir kaba konularak, radyoaktif atık kutusunda tasnif edilmek üzere bekletilir.
- (6) Sadece tek tür radyasyon verici izotopların kullanıldığı laboratuvarlardaki silme testi o radyasyon türüne uygun sayım yöntemi ile gerçekleştirilmelidir. Örnek: Sadece beta verici (aktif) kaynaklar ile çalışılan laboratuvarlarda, sintilasyon dedektörü ile beta sayımı yapılmalıdır.
- (7) Beta-gama verici (aktif) kaynakların kullanıldığı laboratuvarlarda önce gama, ardından beta sayımı yapılmalıdır.
- (8) Temiz alanların sayımı yapılarak ortam sayımı (background radyasyon) da belirlenmelidir.

(9) Sayım sonuçları DPM (dakikadaki bozunma sayısı) veya DPS (saniyedeki bozunma sayısı, Bekerele -Bq) olarak kayıtlanmalıdır.

(10) Ortam sayımının (fon radyasyonu) iki katının üstündeki her alan, “kontamine” olarak işaretlenmeli ve uygun dekontaminasyon işlemleri gerçekleştirilmelidir.

Dekontaminasyon İşlemlerinde Uyulacak Kurallar

(1) Dekontaminasyon işlemlerinde kullanılmak üzere aşağıdaki malzemeleri içeren “Dekontaminasyon Dolabı İçeriği” yazısı laboratuvarlarda hazır bulundurulmalıdır. Bu dolabın düzen ve kontrolü laboratuvar sorumlusunun denetimindedir.

- Dekontaminasyon Çözeltileri: uygun nitelikte dekontaminasyon çözeltisi ve/veya ıslak mendil, alkali deterjan , dekontaminasyon köpüğü, sabun, deterjan.
- Radyasyon uyarı işareti,
- Uyarı bandı,
- Eldiven,
- Maske,
- Kâğıt havlu,
- Labotatuvar fırçası,
- Keçeli kalem, tebeşir, tükenmez kalem
- Naylon örtü,
- Makas,
- Bot,
- Plastik torba,
- Yapışkan bant.

(2) Sıvı radyoaktif kaynağın dökülmesi ve diğer kontaminasyon durumlarında, kontamine eden sıvı ve/veya malzeme üzerine hemen emici bez veya kâğıt konularak yayılması önlenmeli, çevresi işaretlenmeli ve üzerinden geçişler de engellenmelidir.

(3) Temizlik esnasında mutlaka eldiven giyilmeli ve bulaşmış malzemelerin ve ıslak kâğıtların içine konulabileceği, plastik bir torba bulundurulmalıdır.

(4) Dökülen maddenin üzerine konulmuş olan bez veya kâğıt alınmalı ve bir havlu ile bulaşma alanı dıştan içe doğru olmak üzere kurulanmalıdır.

(5) Alan iyice kurulandıktan sonra dekontaminasyon çözeltileri kullanılarak ıslatılmış kâğıt havlu ile silinmelidir.

(6) Havlunun radyoaktivitesi uygun ölçüm cihazı kullanılarak kontrol edilmelidir. Ortam sayımının iki katını geçen ölçümler, bulaşma olduğunun göstergesidir. Bulaşma tespit ediliyorsa, kâğıt havlularla temizlemeye devam edilmelidir. Yumuşak dokulu bir temizleyici

sıvı kullanılabilir ancak aşındırıcı temizleyicilerden sakınmalıdır. Temizlik sonunda silme testi tekrarlanmalıdır.

(7) Temizleme ve silme testi, silme işlemi yapılan havludaki radyasyon düzeyi, ortam sayımının iki katından daha küçük bir değere ulaşıncaya kadar devam ettirilmelidir.

(8) Oluşan atıklar radyoaktif atık yönetmeliğine uygun olarak bertaraf edilmelidir.

(9) Dekontaminasyon işlemlerine dair kayıtlar tutulmalıdır.

Radyoaktif Atıklar İçin Uyulacak Kurallar

(1) Laboratuvarında, eğitim veya araştırma amaçlı yapılan deneysel çalışmalarda, radyoaktif madde üretiminden, kullanımından oluşacak katı ve sıvı atıkların bertarafında ulusal mevzuattaki (Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliğindeki) kurallar dahilinde çalışılması zorunludur.

(2) Laboratuvar çalışmaları süresince radyoaktif madde/atığın güvenliği ve emniyetinden **laboratuvar sorumlusu** sorumludur.

(3) Eğitim ve araştırma amaçlı; radyoaktif maddenin üretilmesi, kullanılması, taşınması, depolanması ve bertaraf aşamaları kayıt altına alınmalı ve bu kayıtlar saklanmalıdır.

(4) Oluşacak radyoaktif atık miktarını **mümkün olan en az seviyede** tutmak için radyoaktif maddeyi kullanacak personelin radyoaktif madde ile gerçekleştirilecek işlemleri önceden planlaması, **en az seviyedeki aktiviteyi** (veya aktivite konsantrasyonunu) tespit etmesi, yapacağı deneysel çalışmaların programını yapması gerekmektedir.

(5) Katı ve sıvı radyoaktif atıkların kanalizasyon sistemine deşarjı veya elden çıkarılması Radyoaktif Madde Kullanımından Oluşan Atıklara İlişkin Yönetmelik Ek-1'e göre yapılmalıdır.

(6) Atık bertarafı amacı ile hiçbir şekilde radyoaktif madde/atık diğer madde ve atıklarla asla karıştırmamalı, lavabolara asla dökülmemelidir.

(7) 100 günden kısa yarı ömre sahip radyoaktif atıklar ilgili laboratuvar sorumlusu tarafından aktivite, fiziksel form ve miktarına bağlı olarak uygun koşullarda, radyasyondan korunma prensipleri uygulanarak depolanmalıdır.

(8) 100 günden uzun yarı ömre sahip ve serbestleştirme sınırı üstünde kalan katı radyoaktif atıklar için İTÜ Rektörlüğüne bilgi verilmeli ve TAİK- Çekmece Yerleşkesi'nde bulunan Radyoaktif Atık Yönetimi Dairesi Başkanlığı, Radyoaktif Atık Yönetimi Şubesi Müdürlüğü'ne ilgili yasal prosedür izlenerek teslim edilmelidir.

(9) Radyoaktif atıkların radyoizotop, aktivite, fiziksel form, üretilme/ölçülme tarihi gibi bilgileri sorumlu öğretim üyesi/laboratuvar sorumlusu tarafından kayıtlanmalı ve laboratuvar süreçleri uygun olarak dokümanite edilmelidir.

(10) Deneyler sonucu ortaya çıkan kâğıt, eldiven vb. gibi katı atıklar, gerekirse, laboratuvar sorumluları tarafından ilgili fiziksel form ve aktivite gibi bilgilere göre saklanmalıdır.

(11) Ortaya çıkan katı radyoaktif atıkların homojen özellik göstermediği durumlarda katı atığın bütünü veya bütünü temsil edecek örnek üzerinde toplam aktivitesi ve örnek içindeki radyonüklitlerin konsantrasyonları tespit edilerek kayıt altına alınmalıdır.

(12) Katı ve sıvı atık hakkında tüm bilgiler; cinsleri, miktarları, depoya konduğu veya gönderildikleri, deşarj/elden çıkarma tarihleri, paket veya atık üzerindeki doz hızı ölçümleri tamamlanarak depolanmalı ve kayıt altına alınmalıdır. Radyoaktif Atık Yönetimi Şubesi Müdürlüğü'ne teslim edilen/deşarj edilen atıkların teslim/deşarj kayıtları saklanmalıdır.

(13) İçerdiği radyonüklitlerin aktivite konsantrasyonu serbestleştirilme sınırına gelen sıvı atıklar depodan kanalizasyon sistemine deşarjı bu maddenin 5. bendine uygun olarak yapılmalıdır.

Nükleer Maddeler İçin Uyulacak Kurallar

(1) Nükleer madde, Nükleer Tesislerin Ve Nükleer Maddelerin Fiziksel Korunması Yönetmeliği ekinde verilen Nükleer Maddelerin Sınıflandırılması tablosunda yer alan miktar ve özellikteki maddelerdir.

(2) Bu maddelerin ithali, ihracatı, bulundurulması, kullanılması, işlenmesi, üretilmesi, depolanması Nükleer Maddelerin Sayım ve Kontrolü Yönetmeliği ile TAEK denetimde gerçekleştirilmektedir.

(3) Bu kapsamda nükleer madde tanımına giren maddelerle çalışılması için radyasyon güvenliği yönetmeliği kurallarına göre gerçekleştirilir.

(4) Nükleer madde ile gerçekleştirilecek her bir faaliyet öncesi yapılması planlanan işlemler hakkında daha ayrıntılı bilgi için İTÜ Rektörlüğü'ne başvurulmalıdır.

MADDE 9-Radyoaktif Maddelerle ilgili Kayıt Tutma ve Saklama Yükümlülüğü

(1) Radyasyon Güvenliği Tüzüğü, Radyasyon Güvenliği Yönetmeliği ve Radyoaktif Atık Yönetimi Yönetmeliği'nce öngörülen esaslara uygun olarak aşağıda tanımlanmış kayıtların tutulması zorunludur.

(2) Lisanslara ilişkin kayıtlar,

Radyoaktif madde üretme, bulundurma, ithal etme, taşıma ile ilgili alınan lisans belgeleri.

(3) Çalışanlar, öğrenci/stajyer ilişkin kayıtlar,

a. İsimleri ile laboratuvar çalışmalarına başlama ve bitiş tarihleri,

b. Aldıkları eğitimlere dair belgeler,

c. Ziyaretçilere ait kayıtlar.

(4) Radyoaktif atıklara ilişkin kayıtlar,

a. Meydana gelen radyoaktif atığın cinsi, miktarı, radyoaktivitesi ve tarihleri,

b. Atık bertaraf tesislerine gönderilen radyoaktif atık kayıt belgeleri.

(5) Radyasyon kazalarına ilişkin kayıtlar

- a. Kazanın yeri ve tarihi,
- b. Kazanın oluş şekli,
- c. Kazaya neden olan radyoaktif maddeler ve alınış nedenleri,
- d. Maruz kalınan süre ve radyasyon dozları,
- e. Kazaya maruz kalan kişilerin tıbbi muayene sonuçları ve yapılan tıbbi uygulamalar,
- f. Kazaya ilişkin raporlar.

(6) Radyasyon ölçüm cihazlarına ilişkin kayıtlar,

- a. Radyasyon ölçüm cihazlarının teknik özellikleri,
- b. Kalibrasyon raporları,
- c. Bakım onarım raporları ,
- d. Kalite kontrol raporları.

(7) Radyasyon Kaynaklarına ilişkin kayıtlar,

Yukarıda listelenenler asgari düzeyde tutulacak kayıtlardır. Bunların dışında burada öngörülemeyen kayıtları tutma zorunluluğu laboratuvar sorumlusuna aittir.

Raydoaktif Ve Nükleer Çalışmalar Hakkında Her Türlü Soru ve Acil Durumlar İçin

- İTÜ Enerji Enstitüsü TRIGA MARK II Eğitim ve Araştırma Reaktörü İşletme Müdürlüğü,
- Türkiye Atom Enerjisi Kurumu
- ile iletişime geçiniz.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR VE UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI
YANGIN GÜVENLİĞİ VE YANGINDAN KORUNMA

Laboratuvar Sorumlularının ve Kullanıcılarının Yetki ve Sorumlulukları

- (1) Laboratuvarın yangın risklerine karşı “İstanbul Teknik Üniversitesi, Laboratuvar Ve Uygulamalı Eğitim Çalışmaları Yönergesi” hükümlerine uygun işletilmesini sağlamak,
- (2) Sorumlusu olduğu laboratuvarın yangın güvenliği açısından, **Binaların Yangından Korunması Hakkında Yönetmeliğine** uygun şekilde düzenli kontrollerini sağlamak, tespit ettiği eksiklikleri zaman kaybetmeden bu konudaki en yakın amirine bildirmek,
- (3) Yangın tahliye ve söndürme tatbikatlarının yılda en az bir kez yapılmasını sağlamak,
- (4) Yangın tahliye projesinin laboratuvarın girişinde ve kolay ulaşılır olmasını sağlamak,
- (5) Yangın güvenliği sorumlusu atamak,
- (6) Yangın talimatı hazırlamak/hazırlatmak, laboratuvar kullanıcılarına tebliğ etmek ve laboratuvarda görünür şekilde bulunmasını sağlamak,
- (7) Laboratuvarda kolay alevlenici, parlayıcı, patlayıcı malzemeler kullanılıyor ise yapılan deneylerin yüksek riskli olduğu bilincini tüm kullanıcılara sözlü ve yazılı uyarılarla öğretmek, sürekli hatırlatmak,
- (8) Laboratuvarın acil durum kaçış kapılarının sürekli açılabilir durumda olmasını sağlamak, kaçış yolu üzerinde herhangi bir engel bulunmasını engellemek,
- (9) Herhangi bir yangın durumunda laboratuvarda uygun sayı ve nitelikte bulunan yangın söndürme cihazları ile ilk müdahaleyi yapmak/yaptırmak,
- (10) Herhangi bir yangın durumunda laboratuvarın en kısa sürede güvenli bir şekilde tahliyesini sağlamak,
- (11) Herhangi bir yangın durumunda derhal bina yetkilisine ve gerekli durumda itfaiyeye yetkilisine yangının ihbar edilmesini sağlamak,
- (12) Laboratuvardaki yangın panoları ve ihbar sistemlerine üniversite yetkilileri veya bu alanda İTÜ Rektörlüğünce hizmet alınan firma personeli dışındaki kişilerin müdahale etmesini, sökme, takma, ekleme, değişiklik, vb. işlemleri yapmasını engellemek,
- (13) Laboratuvardaki yangın tesisat sistemleri ile ilgili yetkili kişilere bilgi vermeden değişiklik yaptırmamak, sistem kontrol merkezlerinin ve sistem elemanlarının bütünlüğünün korunmasını sağlamak,
- (14) Yangın sistem elemanlarında oluşabilecek hasar, arıza vb. uygunsuz durumlarda sistem yeniden çalışır hale getirilmesi için yetkili birime başvuruda bulunmak,
- (15) Uzatma kabloları, seyyar prizler, çoklu prizler gibi yükleri toplayarak arttıran bağlantılarda aşırı yüklenme ile yangına sebep olmayı engellemek,
- (16) Cihaz kablolarının ve elektrik tesisat kablolarının üzerine ayakla basılması, ağır cisimlerin konulması gibi harici fiziki temasa maruz kalarak yangına sebebiyet vermesinin engellenmesini sağlamak,

- (17) Yangın sistemlerinin yanlış alarm vermesi veya devreye girmesi durumunda ilgili cihaz veya sistemi yeniden işlevine uygun çalışır hale getirilmesi için yetkili birime (Yapı İşleri ve Teknik Daire Başk.) başvuruda bulunmak,
- (18) Laboratuvar çalışanlarının, öğrencilerin ve ziyaretçilerin laboratuvardaki yangın tehlikelerine karşı sürekli tedbirli olmalarını ve farkındalıklarını sağlamak,
- (19) Herhangi bir yangın risk unsuru gördüğünde bina idari amirini haberdar edip önlem almak, gerektiğinde faaliyeti durdurmak,
- (20) Laboratuvar içinde yangın tehlikesine karşı uyarıcı-açıklayıcı işaret ve levhalar temin etmek/ettirmek.

İSTANBUL TEKNİK ÜNİVERSİTESİ
LABORATUVAR ve UYGULAMALI EĞİTİM ÇALIŞMALARI YÖNERGESİ
UYGULAMALI EĞİTİM, KÜLTÜR, SANAT ve SPOR FAALİYETLERİNDE
İŞ SAĞLIĞI VE GÜVENLİĞİ

(1) Amaç; İstanbul Teknik Üniversitesi bünyesinde gerçekleştirilen bağlı uygulamalı eğitim, kültür, sanat ve spor faaliyetlerinin yürütüldüğü tesislerde, tesis kullanıcılarının, iş sağlığı ve güvenliği açısından kullanım esaslarını düzenlemektir.

(2) İstanbul Teknik Üniversitesi'ne bağlı eğitim ve araştırma amaçlı hizmet sunan

- a) Uygulamalı eğitim,
- b) Kültür,
- c) Sanat,
- d) Spor

faaliyetlerinin yürütüldüğü her türlü yapı, bina, tesis, açık ve kapalı alan kullanıcılarının kullanım esaslarını kapsamaktadır.

(3) İTÜ Yerleşkelerinde Bulunan kapalı ve açık spor tesisleri ve alanların kullanımını için, İTÜ Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı Spor Tesisleri İşletme Yönergesinde belirtilen kurallar geçerlidir.

(4) Üniversitemiz Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı'na bağlı Kültür Hizmetleri Şube Müdürlüğü bünyesinde 3 farklı kategoride faaliyet gösteren öğrenci kulüplerinin (Uzmanlık Kulüpleri, Kültür Sanat ve Düşünce Kulüpleri, Spor Kulüpleri) ulusal/uluslararası organizasyonları, görevlendirmeleri, eğitim ve temsil gezileri, kurs düzenlemeleri, rutin çalışmaları, kulüp odası ve salon kullanımları ile ilgili işleyiş; İTÜ Rektörlüğü, Sağlık Kültür ve Spor Daire Başkanlığı ve Kültür Hizmetleri Şube Müdürlüğü'nce belirlenen usul ve esaslara göre yürütülür.

Tesis Sorumlusunun Görev, Yetki ve Sorumlulukları

(1) Tesis sorumlusu; işveren vekili tarafından belli bir tesis için görevlendirilir.

(2) Tesis sorumlusu, sorumlu olduğu tesis ile ilgili İTÜ Spor Hizmetleri İşletme Yönergesi'nde belirtilen görevlerini yerine getirir.

(3) Tesis sorumlusu, acil durumları vb. olağandışı durumları birim yetkilisine bildirir.

(4) Tesis ve tesiste kullanılan ekipmanların periyodik olarak genel kontrollerini yapar/yaptırır, tesis kullanıcılarının sağlık ve güvenliğini tehlikeye düşürecek eksiklikler ile ilgili birim yetkilisine durumu bildirir.

(4) Tesis sorumlusu, yetkinliği olmadığı ve mesleki yeterliliği bulunmadığı iş/işler ile ilgili bakım, onarım vb. çalışmalar yapmaz, tesis çalışanlarının da bu tür çalışmalar yapmasını

engeller, mesleki yeterlilik gerektiren durumu ilgili teknik personele veya birim yetkilisine bildirir.

Tesis Personeli ve Görevli Personelin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

(1) Tesis sorumlusu tarafından kendisine verilmiş olan işin gerektirdiği malzeme ve ekipmanları, kendisine ve çevresine tehlike oluşturmayacak şekilde kullanır ve kullanımı esnasında gerekli güvenlik önlemlerini alır.

(2) Görevli olduğu tesiste, can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürecek bir durum/eksiklik tespit ettiğinde tespit ettiği durumu/eksikliği, tesis sorumlusu veya birim yetkilisine bildirir.

(3) Tesis çalışanları, yetkinliği olmadığı ve mesleki yeterliliği bulunmadığı iş/işler ile ilgili bakım, onarım vb. çalışmalar yapmaz, durumu ilgili teknik personele veya birim yetkilisine bildirir.

Kullanıcıların Sorumlulukları

(1) Spor Hizmetleri İşletme Yönergesinde belirtilen kurallara ve tesiste görevli personelin uyarılarına uygun hareket etmekle yükümlüdür.

(2) Tesisi kullanımı esnasında can ve mal güvenliğini tehlikeye düşürecek bir durum/eksiklik tespit ettiğinde tespit ettiği durumu/eksikliği, tesis sorumlusu veya görevlisine bildirir.

(3) Spor tesisi kullanıcısı, tesisi kullanmasına veya tesiste bulunmasına engel olabilecek nitelikte herhangi bir hastalığı olmadığını tesisi kullanmak ile beyan etmiş olur. Bu hususta yönetimin talep ettiği sağlık raporunu ibraz etmekle yükümlüdür. Aksi durumda, tesisten ve tesiste bulunan ekipmanlar dışında meydana gelebilecek kaza ve/veya rahatsızlıklardan kendisi sorumludur.

Ders Sorumlusu ve Eğitimcilerin Görev, Yetki ve Sorumlulukları

(1) Görevlendirildikleri ders ve eğitim programlarında, öğrencilerin tesis kurallarına uygun davranmalarını sağlar.

(2) Ders ve eğitim programlarında kullanılan ekipmanlarda ve tesiste tespit ettiği eksiklikleri, ilgili tesis sorumlusuna/birim yetkilisine bildirir.

(4) Ders ve eğitim programı öncesinde katılımcılara; ders ve eğitim programının uygulaması, ders ve eğitim programında kullanılan ekipmanların gerek dersin işlevi yönünden gerekse de İSG yönünden güvenli kullanımına dair bilgilendirme yapar.